

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра педагогіки, освітнього менеджменту та соціальної роботи

Робоча програма навчальної дисципліни
ОК 06 «ПРОФЕСІОГРАМА КЕРІВНИКА НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ»

Спеціальність 073 «Менеджмент»

Освітньо-професійна програма «Управління навчальним закладом»

Факультет психолого-природничий

2020-2021 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Професіограма керівника навчального закладу» для здобувачів освітнього ступеня *магістр* галузі знань 07 *Управління та адміністрування* спеціальності 073 *Менеджмент* за освітньо-професійною програмою «*Управління навчальним закладом*».

Мова навчання: українська.

Розробники: Малафійк І. В., доктор педагогічних наук, професор

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри педагогіки, освітнього менеджменту та соціальної роботи РДГУ
Протокол № 7 від « 27 » 08 2020 року

Завідувач кафедри педагогіки, освітнього менеджменту та соціальної роботи проф. Малафійк І.В.

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією психолого-природничого факультету.

Протокол № 4 від « 02 » 09 2020 року

Голова навчально-методичної комісії доц. Сяська І.О.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		Форма навчання	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 4,0	Галузь знань: <u>07 «Управління та адміністрування»</u>	Обов'язкова	
Модулів - 2	Спеціальність <u>073 «Менеджмент»</u>	Рік підготовки	
		1	
		Семестр	
		1	
		Лекції	
		20	6
		Практичні	
		20	6
		Самостійна робота	
		80	108
	Освітній рівень: Другий (магістерський)	Індивідуальні завдання -	
		Форма контролю	
		Залік	
Змістових модулів – 3 Загальна кількість годин – 120 Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 години; самостійної роботи – 4,4			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни полягає в отриманні здобувачам вищої освіти сучасних теоретичних знань стосовно правових засад створення та діяльності навчальних закладів України всіх рівнів, вивчення особливостей, завдань, змісту та вимог до діяльності керівника закладу освіти (ЗО), умов організації та планування його праці, опанування нормативно-правових та організаційно-педагогічних засад управлінської діяльності, а також формування певних умінь та навичок щодо застосування на практиці норм чинного законодавства в роботі на керівних посадах у ЗО; моделювання особистості сучасного керівника закладу освіти з властивими йому особистісними та професійними якостями.

Основні завдання навчальної дисципліни полягають у позиціонуванні концептуальних питань вивчення складових моделювання особистості сучасного керівника закладу освіти; у прагненні сприяти здобувачу вищої

освіти зрозуміти та розкрити нові можливості, які притаманні сучасному керівнику закладу освіти в Україні, позитивно вплинути на формування управлінської логіки та культури професійної діяльності в умовах закладу освіти; сформувати готовність до співпраці в умовах партнерської взаємодії з іншими закладами освіти; здійснити допомогу у формуванні професіограми сучасного керівника закладу освіти. За допомогою контрольних завдань, виконання вправ здобувачам вищої освіти надається можливість удосконалювати свої теоретичні знання. Під час вивчення курсу здобувачі вищої освіти навчаються аналізувати проблеми, які найчастіше зустрічаються в діяльності керівника закладу освіти та мають можливість утримати додаткову інформацію щодо вирішення управлінських проблем у закладі освіти.

Основні завдання навчальної дисципліни полягає у наданні здобувачам вищої освіти ґрунтовних і системних знань з окреслених тем навчальної дисципліни, диференціюючи їх як:

- ✓ *методичні* – розвиток управлінського мислення, здатності до аналізу управлінських ситуацій;
- ✓ *пізнавальні* – вивчення теоретичних основ управління закладами освіти;
- практичні* – формування готовності до управління закладами освіти.

Результатом вивчення дисципліни є набуття здобувачами вищої освіти знань, умінь, навичок та відповідних **компетентностей**.

Здобувачі вищої освіти мають набути певних **загальних компетентностей**:

ЗК05. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів), соціально-відповідально і свідомо.

ЗК06. Здатність генерувати ідеї (креативність).

ЗК07. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК03. Здатність до саморозвитку, навчання впродовж життя й ефективного самоменеджменту.

СК06. Здатність формувати лідерські якості та демонструвати їх у процесі управління людьми.

СК09. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію.

СК11. Здатність до адаптації та дії в нових ситуаціях і критичних умовах.

СК12. Здатність дослідити та визначити проблему, а також ідентифікувати обмеження, зокрема ті, що пов'язані з питаннями сталого розвитку, здоров'я і безпеки та оцінками ризиків.

3. Очікувані результати навчання

Вивчення дисципліни «Професіограма керівника навчального закладу» сприяє отриманню *програмних результатів навчання* освітньо-професійної програми підготовки магістра:

ПР06. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування, соціальну відповідальність.

ПР10. Організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп і в міжнародному контексті.

ПР11. Забезпечувати особистий професійний розвиток і планування власного часу.

ПР13. Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу).

ПР15. Вміти формувати ефективну систему трудових відносин, управляти персоналом відповідно до діючого законодавства та етики ділового спілкування, створювати умови для розвитку персоналу закладу освіти.

ПР16. Вміти приймати рішення і нести за них відповідальність.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Законодавче забезпечення діяльності навчальних закладів

Тема 1. Теоретико-методологічні основи законодавства України про освіту. Стан та перспективи діяльності навчальних закладів.

Типи сучасних держав. Роль освіти й науки в світі та українському суспільстві. Передумови виникнення економіки знань. Конституція і закони України про освіту. Новаторські особливості закону «Про освіту». Законодавство про загальну середню освіту, структура і завдання. Проблема законодавчого забезпечення діяльності позашкільних та дошкільних ЗО. Правове регулювання діяльності інтернатних ЗО. Стан та перспективи законодавчого забезпечення діяльності професійно-технічних ЗО. Перспективи законодавчого забезпечення закладів вищої освіти.

Тема 2. Правове регулювання фінансово-господарської діяльності та організації роботи з охорони праці в закладах освіти.

Зарубіжний досвід функціонування та законодавчого забезпечення діяльності закладів освіти.

Законодавство України, яке регулює фінансово-господарську діяльність ЗО. Правове регулювання фінансово-господарської діяльності ЗО. Нормативно-правові акти з охорони праці та організаційні засади праці охоронної роботи.

Сучасні тренди розвитку освіти в Європі і світі. Україна і Болонський процес.

Тема 3. Джерела розвитку освітніх систем: регіональний аспект. Принципи еволюції освітніх систем. Освітні інновації. Інноваційна політика ЗВО (зовнішня і внутрішня). Регіональний та локальний освітній простір. Формування глобального освітнього простору. Інформатизація освіти. Освіта дорослих та медіаосвіта. Освітня політика. Діяльність муніципальних і регіональних освітніх систем на Рівненщині, система управління ними. Участь громадськості Рівненщини у формуванні освітньої політики.

Змістовий модуль 2. Загальнотеоретичні основи діяльності керівника закладу освіти

Тема 4. Нормативно-правові засади діяльності керівника закладу освіти

Законодавство України, яке регулює діяльність керівника ЗО. Функціональні обов'язки, контракт та посадова інструкція керівника ЗО. Вимоги до керівника ЗО. Права та обов'язки керівника ЗО. Умови праці керівника ЗО.

Тема 5. Організаційно-педагогічні основи діяльності керівника навчального закладу

Поняття «організація». Сутність функції організації в управлінні ЗО. Організаційна компетентність керівника ЗО. Основні організаційні форми управління ЗО. Критерії оцінювання управлінської діяльності керівника ЗО. Планування роботи ЗО. Організація управління закладом освіти – основний чинник його успішного функціонування.

Змістовий модуль 3. Шляхи ефективного управління закладом освіти

Тема 6. Прийняття управлінських рішень у закладі освіти

Сутність функції та вимоги до управлінських рішень, їх різновиди. Етапи прийняття управлінських рішень. Фактори, які впливають на процес вироблення управлінських рішень. Альтернативні рішення. Індивідуальний та колегіальний підхід до прийняття управлінських рішень в ЗО. Сучасні підходи до прийняття управлінських рішень. Організація виконання управлінських рішень. Аналіз та контроль за виконанням управлінських рішень в системі управління закладами освіти.

Тема 7. Управління закладами освіти з урахуванням їх типів та особливостей функціонування

Особливості управління дошкільними закладами освіти. Особливості управління закладами загальної середньої освіти. Особливості управління позашкільними та інтернатними закладами освіти. Особливості управління професійно-технічними закладами освіти. Особливості управління закладами вищої освіти.

Тема 8. Керівник закладу: індивід і особистість. Етика керівника закладу освіти

Професійно-кваліфікаційна характеристика керівника ЗО. Імідж керівника ЗО. Стиль керівництва, класифікація стилів керівництва, їх характеристика. Принципи і прийоми в діяльності керівника. Етичні проблеми організації навчально-виховного процесу. Професійна етика керівника ЗО. Аналіз та культура розв'язання конфліктів.

Тема 9. Вимоги до керівника закладу освіти та його професійної діяльності

Позитивний імідж керівника закладу освіти. Компетентність управління закладом освіти як відкритою соціальною системою. Само менеджмент керівника. Конкурентоспроможність сучасного керівника закладу освіти.

Тема 10. Організаційна культура діяльності керівника закладу освіти

Сутність організаційної культури керівника закладу освіти. Основні складові організаційної культури керівника. Управлінські проблеми щодо формування організаційної культури керівника закладу освіти. Стан сформованості організаційної культури керівника закладу освіти.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	У тому числі				Усього	У тому числі			
		Л.	П.	Лб	С.р		Л.	П.	Лб	С.р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Модуль 1										
Змістовий модуль 1. Законодавче забезпечення діяльності навчальних закладів										
Тема 1. Теоретико-методологічні основи законодавства України про освіту. Стан та перспективи діяльності навчальних закладів	12	2	2	-	8	14	-	-	-	14
Тема 2. Правове регулювання фінансово-господарської діяльності та організації роботи з охорони праці в закладах освіти.	12	2	2	-	8	12	1	1	-	10
Тема 3. Джерела розвитку освітніх систем: регіональний аспект	16	2	2	-	12	11	1	1	-	9
<i>I</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>11</i>
Модуль 2										
Змістовий модуль 2. Загальнотеоретичні основи діяльності керівника закладу освіти										
Тема 4. Нормативно-правові засади діяльності керівника закладу освіти	8	2	2	-	4	14	-	-	-	14
Тема 5. Організаційно-	12	2	2	-	8	12	1	1	-	10

педагогічні основи діяльності керівника навчального закладу				-					-	
Змістовий модуль 3. Шляхи ефективного управління закладом освіти										
Тема 6. Прийняття управлінських рішень у закладі освіти	16	2	2	-	12	11	1	1	-	9
Тема 7. Управління закладами освіти з урахуванням їх типів та особливостей функціонування	19	2	2	-	15	12	1	1	-	10
Тема 8. Керівник закладу освіти: індивід і особистість. Етика керівника закладу освіти	10	2	2	-	6	12	1	1	-	10
Тема 9. Вимоги до керівника закладу освіти та його професійної діяльності	8	2	2	-	4	12	-	-	-	12
Тема 10. Організаційна культура діяльності керівника закладу освіти	7	2	2	-	3	10	-	-	-	10
<i>Усього годин</i>	120	20	20	-	80	120	6	6	-	108

6. Тематика практичних занять

№ п/п	Тематика практичних занять	Кількість годин
1.	Теоретико-методологічні основи творення законодавства про освіту.	2
2.	Законодавство про загальну середню освіту.	2
3.	Зарубіжний досвід функціонування та законодавчого забезпечення діяльності закладів освіти	2
4.	Функціональні обов'язки, контракт та посадова інструкція керівника ЗО.	2
5.	Організаційно-педагогічні основи діяльності керівника навчального закладу.	2
6.	Організація виконання управлінських рішень.	2
7.	Особливості управління закладами освіти.	2
8.	Етика керівника закладу освіти.	2
9.	Компетентність управління закладом освіти як відкритою соціальною системою.	2
10.	Основні складові організаційної культури керівника.	2
Разом		20

7. Самостійна робота

№	Тематика	Кількість
---	----------	-----------

п/п		ГОДИН
1.	Конституція України і закони України про освіту.	4
2.	Передумови виникнення економіки знань.	4
3.	Новаторські особливості закону «Про освіту».	4
4.	Правове регулювання діяльності ЗО, роль керівника у зазначеному процесі.	4
5.	Законодавство України. Яке регулює фінансово-господарську діяльність ЗО.	4
6.	Правове регулювання фінансово-господарської діяльності ЗО.	4
7.	Законодавство України, яке регулює діяльність керівника ЗО.	4
8.	Критерії оцінювання управлінської діяльності керівника ЗО.	4
9.	Організація управління закладом освіти – основний чинник його успішного функціонування.	4
10.	Вимоги до управлінських рішень.	4
11.	Аналіз та контроль за виконанням управлінських рішень в системі управління закладами освіти.	4
12.	Сучасні вимоги до керівництва дошкільними закладами освіти.	3
13.	Сучасні вимоги до керівництва закладами середньої освіти.	3
14.	Сучасні вимоги до керівництва інтернатними та позашкільними закладами освіти.	3
15.	Сучасні вимоги до керівництва професійно-технічними закладами освіти.	3
16.	Сучасні вимоги до керівництва закладами вищої освіти.	3
17.	Стиль керівництва ЗО та його особливості.	3
18.	Вимоги до сучасного стилю керівництва ЗО.	3
19.	Самоменеджмент керівника ЗО.	4
20.	Стан сформованості організаційної культури керівника закладу освіти.	3
Разом		80

8. Індивідуальні завдання

1. Сучасна парадигма управління освітніми закладами.
2. Управлінська діяльність керівника закладу освіти.
3. Особистісні та професійні якості керівника.
4. Інноваційні підходи в управлінні закладами освіти.
5. Форми та методи управління закладами освіти.
6. Принципи управління закладами освіти.
7. Лідер і керівник в закладі освіти.
8. Організаційна компетентність керівника закладу освіти.
9. Ефективність управлінської діяльності керівника закладу освіти.
10. Креативність керівника закладу освіти.
11. Імідж керівника закладу освіти.
12. Самоменеджмент керівника ЗО.
13. Конкурентноспроможність керівника ЗО.
14. Інформаційна культура керівника ЗО.
15. Організаційна культура керівника ЗО.
16. Управлінське рішення і контроль за його виконанням.
17. Вимоги до професійної діяльності керівника ЗО.
18. Складові успіху управлінської діяльності.

9. Методи навчання

- МН1 – словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
МН2 – практичний метод (лабораторні та практичні заняття);
МН3 – наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій);
МН4 – робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
МН5 – відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
МН6 – самостійна робота (розв'язання завдань);
МН7 – індивідуальна науково-дослідна робота.

10. Методи оцінювання

- МО1 – екзамени;
МО2 – усне або письмове опитування
МО3 – колоквіум,
МО4 – тестування;
МО5 – командні проєкти;
МО6 – реферати, есе;
МО7 – презентації результатів виконаних завдань та досліджень;

МО8 – презентації та виступи на наукових заходах;
 МО9 – захист лабораторних і практичних робіт;
 МО10 – залік.

11.Засоби діагностики результатів навчання

- Стандартизовані тести
- Командні проєкти
- Аналітичні звіти, реферативна робота
- Презентації результатів виконання завдань та досліджень

12.Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Для іспиту, курсового проєкту (роботи), практики	Для заліку
90 – 100	A	Відмінно добре	зараховано
82 – 89	B		
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання
1 – 34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13.Розподіл балів

Поточне тестування та самостійна робота										Сума
ЗМ1			ЗМ2		ЗМ3					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	
7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	100
МК-10			МК-5		МК-15					

14.Методичне забезпечення

1. Опорний конспект лекцій.
2. Методичні рекомендації до виконання самостійної роботи.
3. Методичні рекомендації до практичних занять з дисципліни.

4. Тестові завдання для здійснення проміжного контролю знань з дисципліни.
5. Тестові завдання для здійснення підсумкового контролю знань з дисципліни.

15. Питання для підготовки до підсумкового контролю (залік)

1. Риси сучасного керівника закладу освіти.
2. Розвиток особистісних якостей керівника закладу освіти.
3. Основні характеристики самостійності керівника закладу освіти.
4. Організація самостійної діяльності керівника закладу освіти.
5. Специфічні вимоги до керівника закладу освіти.
6. Стереотипи, що блокують зростання та особистісний розвиток керівника закладу освіти.
7. Принципи раціонального управління керівника закладу освіти.
8. Самоактуалізація особистості керівника закладу освіти.
9. Роль менеджменту у роботі керівника закладу освіти.
10. Управлінські якості менеджера освіти.
11. Модель сучасного менеджменту в системі освіти.
12. Мистецтво управління персоналом.
13. Менеджмент освітніх закладів.
14. Економічні і правові основи освіти і управління керівника закладу освіти.
15. Ефективне лідерство і управління.
16. Управління освітнім закладом в умовах ринкових, демократичних відносин.
17. Аналітична діяльність керівника освітнього закладу як складова частини його професійної культури.
18. Інформаційні технології й управління.
19. Планування діяльності керівника закладу освіти.
20. Облік робочого часу керівника закладу освіти.
21. Стилi керівника закладу освіти.
22. Організаційна культура керівника закладу освіти.
23. Формула успіху керівника закладу освіти, її складові.
24. Роль мотивації у діяльності керівника закладу освіти.
25. Конфлікти в діяльності керівника закладу освіти.
26. Управління конфліктом.
27. Вимоги до культури спілкування.
28. Поведінка керівника закладу освіти в конфліктній ситуації.
29. Вимоги до культури спілкування керівника закладом освіти.
30. Повсякденне оперативне спілкування з підлеглими і вищим керівництвом.
31. Організація прийому підлеглих і відвідувачів.

32. Особливості ведення переговорів керівником закладом освіти.
33. Особливості проведення нарад керівником закладом освіти.
34. Діяльності керівника закладу освіти.
35. Інформація як головний предмет праці керівника ЗО, як продукт його діяльності.
36. Поліпшення інформаційного забезпечення діяльності керівника ЗО.
37. Організація робочого місця керівника закладу освіти.
38. Основні засади раціональної організації робочих місць керівника ЗО.
39. Раціональна організація розумової праці керівника закладу освіти.
40. Психофізіологічні особливості розумової праці керівника закладів освіти.
41. Режим праці та відпочинку керівника закладом освіти.
42. Емоційний стан керівника закладу освіти та його вплив на працездатність.
43. Сутність та значення раціональної організації розумової праці керівника закладу освіти.
44. Шляхи підвищення ефективності розумової праці керівника ЗО.
45. Гігієна розумової праці керівника вищого закладу освіти.
46. Режим гнучкого робочого часу закладу освіти.
47. Імідж керівника закладу освіти. Програмування успіху й кар'єри.
48. Імідж керівника закладу освіти і його значення для успішної діяльності.
49. Методи формування позитивного іміджу керівника закладу освіти.
50. Імідж керівника вищої ланки освіти.
51. Планування кар'єри та його значення.
52. Види кар'єри. Методи реалізації в системі освіти.
53. Деякі аспекти керування діловою кар'єрою керівника закладу освіти.
54. Сучасний образ керівника ЗЗСО.
55. Характеристика методів керівництва. Адміністративно-командні методи. Культурно-етичні методи.
56. Демократичні засоби організації взаємин у педагогічному колективі.
57. Стили управлінської діяльності (директивний, підтримувальний, орієнтований на досягнення, радницький) та їх вплив на реалізацію успішного управління.
58. Управлінська поведінка та управлінське мислення.
59. Риси успішного керівника закладу освіти.
60. Позитивні й негативні риси керівника як чинники управлінської діяльності.
61. Основні напрями діяльності директора школи (організація освітнього процесу, виховна робота, науково-методична робота, охорона життя і здоров'я, робота з кадрами, робота з батьками і громадськістю) та їх зміст.

62. Організація як функція управління. Сутність організації.
63. Складова функції організації (розподіл праці, департаментизація; групування робіт, розподіл влади, координація).
64. Сутність, основні напрями організаційно-педагогічної діяльності керівника школи та їх завдання.
65. Принципи організаційно-педагогічної діяльності керівника школи (повага та довіра до персоналу, учнів, батьків, цілісний погляд на людину; співробітництво; соціальна справедливість; індивідуальний підхід, мотивація та стимулювання; творчий розвиток; безперервне підвищення кваліфікації; колегіальність; цілеспрямованість) та їх характеристика.
66. Методи реалізації організаційно-педагогічної діяльності, їх мета, завдання та особливості використання у процесі здійснення управлінських функцій.
67. Соціально-економічні детермінанти управлінської діяльності.
68. Самоаналіз управлінської діяльності щодо організації виховного процесу.
69. Ухвала управлінського рішення.
70. Самоменеджмент керівника закладу освіти.

16. Рекомендована література

Основна

1. Андрущенко В. Освіта в діалозі цивілізацій: зростання комунікативної функції / В. Андрущенко // Освіта і управління. - 2005. - Т.8. - № 1. - С. 18-19.
2. Бех І. Принципи інноваційної освіти / І. Бех // Освіта і управління. - 2005. - Т.8. - № 3-4. - С. 7-20.
3. Бондар В. Технологізація підготовки фахівців в умовах запровадження державних стандартів освіти / В. Бондар // Освіта і управління. - 2005. - Т.8. - № 2. - С. 86-90.
4. Громовий В. Освітній менеджмент: професійно і «без фанатизму» / В. Громовий // Директор школи. - 2006. - № 3, січень. - С. 7-8.
5. Даниленко Л.І. Підготовка керівника середнього закладу освіти: Науково-методичний посібник / Л. І. Даниленко. - К., 2004.
6. Жебровський Б.М. Формування професійної готовності директора школи до управління якістю освіти: Автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01 / Б. М. Жебровський. - К., 2002. - 20 с.
7. Зайченко О.І., Островерхова Н.М., Даниленко Л.І. Теорія і практика управлінської діяльності районного відділу освіти: Моногр / О. І. Зайченко, Н. М. Островерхова, Л. І. Даниленко. - К.: ВПЦ «Техпринт», 2000. - 352 с.

8. Зубко А.М. Організаційно-педагогічні умови удосконалення навчального процесу в системі підвищення кваліфікації педагогічних кадрів: Теорія і методика проф. освіти: Автореф. дис. ... канд. пед. наук / А. М. Зубко. - К., 2002. - 22 с.
9. Калініна Л. Інформаційні процеси в управлінській діяльності керівника закладу: сутність, специфіка та характерні ознаки / Л. Калініна // Освіта і управління. -2005. Т: 8. - № 2. -С.35-44.
- 10.Калініна Л. Професіограма українського директора школи / Л. Калініна //Директор школи. - 2001. - № 3. - С. 1, 13-15.
- 11.Калініна Л. Специфіка інформаційного управління закладом освіти / Л. Калініна // Освіта і управління. - 2003. - Т. 6. - № 1. - С. 47-66.
- 12.Кириченко М.О. Управління загальноосвітнім навчальним закладом (методологічний аспект): Автореф. дис. канд.. пед. Наук / М. О. Кириченко. - К., 2002. -19 с.
- 13.Мармаза О.І. Менеджмент в освіті: секрети успішного управління / О. І. Мармаза // Б-ка журналу «Управління школою». - 2005. - № 11, с.76.
- 14.Ніколаєнко С.М. Від освіти масової до освіти якісної (нова стратегія розвитку освіти України) / С.М. Ніколаєнко. – К., 2011. – 43 с.
- 15.Ніколаєнко С.М. Законодавча база управління навчальними закладами: навчальний посібник / С.М. Ніколаєнко. – К.: НУБіП України, 2015. – 225 с.
- 16.Ніколаєнко С. Інноваційний розвиток профтехосвіти / С. Ніколаєнко // Професійно-технічна освіта. – 2007. – № 3. – С. 5–7.
- 17.Ніколаєнко С. М. Керівник навчального закладу : навч. посіб. / С. М. Ніколаєнко. – Київ : НУБіП України, 2016. – 172 с.
- 18.Ніколаєнко С.М. Наукові дослідження в університетах – визначальний чинник зростання якості освіти / С.М. Ніколаєнко. – К. : Прок-Бізнес, 2007. – 176 с.
- 19.Орбан-Лембрик Л. Психологія професійної управлінської діяльності / Л. Орбан-Лембрик // Освіта і управління. - 2005. - Т. 8. - № 3. – С. 58-66.
- 20.Ніколаєнко С.М. Освіта в інноваційному поступі суспільства / С.М. Ніколаєнко. – К. : Знання, 2006. – 207 с.
- 21.Ніколаєнко С.М. Освіта і наука. Законодавчі та методологічні основи / С.М. Ніколаєнко. – К. : Політехніка. 2004. – 279 с.
- 22.Ніколаєнко С. Теоретико-методологічні основи управління : монографія / С. Ніколаєнко. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2008. – 419 с.
- 23.Ніколаєнко С.М. Якісна освіта – шлях до справедливого суспільства знань / С.М. Ніколаєнко. – К. : НАКККіМ, 2013. – 80 с.

Допоміжна

1. Бордовская Н.В. Педагогика : учебное пособие / Н.В. Бордовская, А.А. Реан. – СПб. : Питер, 2007. – 304 с.

2. Васюк О.В. Порівняльна педагогіка : навчальний посібник / О.В. Васюк. – [3-тє вид., доп. і перероб.]. – К. : НАКККиМ, 2013. – 352 с.
3. Гладкова В.М. Професійне самовдосконалення менеджерів вищих навчальних закладів : акмеологічні основи : монографія. – К. : Освіта України, 2013. – 350 с.
4. Деревянко Б.В. Послуги у сфері освіти: правове регулювання : монографія / Б.В. Деревянко; МВС України, Донецький юридичний інститут. – Донецьк : ПП «ВД «Кальміус», 2013. – 388 с.
5. Законодавство України про освіту : збірник офіційних текстів законів станом на 22 січня 2013 р. – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 274 с.
6. Копилов В.О. Когнітивні метаморфози влади / В.О. Копилов // Гуманітарний часопис. – 2007. – № 1. – С. 43-54.
7. Лук'янова Л. , Андрощук І. , Баніт О. Теоретичні і практичні аспекти розвитку лідерських якостей у топ-менеджерів у вітчизняній науці й практиці / Вісник післядипломної освіти: зб. наук. праць / НАПН України ДЗВО «Ун-т менедж. освіти»; голов. ред. В. Олійник; редкол. : І. Андрощук [та ін.]. – Київ: Юстон, 2019. – Вип. 8 (37). С. 89 – 104. – (Серія «Педагогічні науки»).
8. Модернізація вищої освіти України і Болонський процес: Матеріали до першої лекції / Уклад. М.Ф. Степко, Я.Я. Болюбаш, К.М. Левківський, Ю.В.Сухарніков; відп. ред. М.Ф. Степко. – К., 2004. – 24 с.
9. Ничкало Н. Ринок праці і проблеми модернізації підготовки кваліфікованих робітників / Н. Ничкало // Проф.-техн. освіта. – 2004. – № 1. – С. 4–12.
10. Родіонова Н.М. Стан та перспективи розвитку системи професійної підготовки кваліфікованих робітників / Родіонова Н.М. // Духовність особистості: методологія, теорія і практика. – 3 (56) – 2013. – С. 130-137.
11. Павлютенков Є.М. Професійна компетентність директора школи / Є. М. Павлютенков // Управління школою. - 2003. - № 7 (19). - С. 2-4.
12. Підручник для директора (журнал управлінської компетентності) / За ред. Л.В. Головченко. - К.: «Плеяда», – № 5-6, – 2005 р. – С.37-43.
13. Сазик В. Сучасні моделі дослідницьких університетів: витоки, стратегії розвитку та перспективи розбудови в Україні / В. Сазик // Ідеологія і політика. – 2012. – № 2. – С. 25-39.
14. Сбруєва А.А. Порівняльна педагогіка : навчальний посібник / А.А. Сбруєва. – [2-ге вид., стер.]. – Суми : ВТД „Університетська книга”, 2005. – 320 с.
15. Семенюк Л. Менеджмент - елемент людської культури / Л. Семенюк // Директор школи, ліцею, гімназії. – № 3, – 2006р. – С. 21-22.

- 16.Сергеєва Л.М. Інституції професійно-технічної освіти країн Європейського Союзу : навчальний посібник / Л.М. Сергеєва. – К. : Арт Економі, 2012. – 120 с.
- 17.Сергеєва Л.М. Якісна професійно-технічна освіта – соціально вразливій молоді: навчально-методичний посібник / Л.М. Сергеєва, Н.З. Софій. – К. : Арт Економі, 2012. – 168 с.
- 18.Сорочан Т.В. Управління школою - діяльність професійна: Посібник для директорів середніх загальноосвітніх навчальних закладів / Т. В. Сорочан. -Луганськ: Знання, 2003. - 48 с.
- 19.Татарінов І. Є. Світова практика формування рейтингів університетів: визначення найбільш об'єктивних критеріїв та індикаторів оцінювання / І. Є. Татарінов, О. В. Герасимов // Український соціум. – 2013. – № 1(44). – С. 100-116.
- 20.Тимошко Г.М. Система підготовки резерву керівників загальноосвітніх навчальних закладів до управлінської діяльності. Автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01 / Г. М. Тимошко. - К., 2004-20 с.
- 21.Тимошко Г. М. Аналіз феномену «Організаційна культура» у педагогічній теорії і практиці / Г.М. Тимошко // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету - Чернігівський НПУ ім. Т.Г. Шевченка, 2012. - Вип. 96. – С. 148- 153.
- 22.Тимошко Г. М. Організаційна культура керівника загальноосвітнього навчального закладу / Г.М. Тимошко // Вісник Черкаського національного педагогічного університету. Серія : Педагогічні науки. – Черкаси : 2013. – Вип. № 10 (263). – С. 127-132.
- 23.Тимошко Г. М. Організаційна культура керівника загальноосвітнього навчального закладу як основа управлінської культури в педагогічному менеджменті / Г.М. Тимошко // Проблеми освіти : Наук. зб. / Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України. – К., 2013. – Вип. 74.- Ч.1. – С. 73-79.
- 24.Тимошко Г. М. Організаційна культура керівника загальноосвітнього навчального закладу: теорія та практика: Монографія / Г.М. Тимошко. – Ніжин : Видавець ПП Лисенко М.М., 2014. – 596 с.
- 25.Тимошко Г. М. Організаційна культура керівника загальноосвітнього навчального закладу як основа управлінської культури в педагогічному менеджменті / Г.М. Тимошко // Проблеми освіти : Наук.зб. / Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України. – К., 2014. – Вип. 74. - Ч.1. – С. 73-79.
- 26.Тимошко Г. М. Організаційна культура як чинник ефективної взаємодії викладача і студента в організації навчального процесу у ВНЗ/ Г. М. Тимошко //Педагогіка і психологія професійної освіти : науково-методичний журнал. – 2015. - № 1-2. –С. 80-93.

27. Тимошко Г. М. Роль лідерських якостей у процесі формування і розвитку організаційної культури керівника ЗНЗ / Г.М. Тимошко // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету - Чернігівський НПУ ім.Т.Г.Шевченка, 2012. - Вип. 104. – Т. 2.– С. 148- 153.
28. Шевченко О.В. Проблема внутрішньошкільного управління у вітчизняній педагогіці 20-30-х років ХХ століття: Автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.0 / Луганський Держ. Пед. універ / О .В. Шевченко. — Луганськ, 2003. — 20 с.

Інформаційні ресурси

1. Дружинін А.В. Місце стратегічного менеджменту в системі управління освітою [Online] – [Електронний ресурс]. – Режим доступу :<http://www.rusnauka.com/Psychology/60.html>
2. Боголіб Т.М. Розвиток інноваційної економіки і елітна освіта / Т.М. Боголіб. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.dissertlib.com/left_menu%20парка/rozvitok.php
3. Бюджетний кодекс України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
4. Глобальні проблеми і виклики ХХІ століття в кн. Економічна інтеграція і глобальні проблеми сучасності (2005) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://library.if.ua/book/121/8047.html>
5. Гребнев Л.С. Россия в Болонском процессе: середина большого пути? / Л.С. Гребнев. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.tsure.ru/oleg/vao/part1/Grebnev.doc>
6. «Європа 2020»: нова стратегія розвитку. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://fra.org.ua/uk/an/analitika/publikatsiyi/ievropa-2020-nova-strategiehna-rozvitku>
7. Закон України «Про вищу освіту». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
8. Закон України «Про дошкільну освіту». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2628-14>
9. Закон України «Про загальну середню освіту». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/651-14>
10. Закон України «Про освіту». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>
11. Закон України «Про професійно-технічну освіту». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/103/98-вр>
12. Історія сучасного світу. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.history.vn.ua/book/suchasnogo/4.html>

- 13.Луговий В. І. Національна рамка кваліфікацій, які пов'язані з вищою освітою : стан і труднощі розроблення в Україні [Електронний ресурс] / В. І. Луговий // Режим доступу : <http://www.tempus.org.ua/uk/national-team-here/219-nacionalna-ramka-kvalifikacij.html>
- 14.Махиня Т. А. Медіаменеджмент як складова підготовки сучасного керівника навчального закладу/ Махиня Т. А. // Соціально-економічні та гуманітарні аспекти світових інноваційних трансформацій: Матеріали І Міжнародної науково-практичної конференції викладачів і аспірантів 30 березня 2016 р. – К.: ДВНЗ «Університет менеджменту освіти», 2016. – 1 електрон. опт. диск [електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://umo.edu.ua/materiali-konferencij-nimp/i-mizhnarodna-naukovo-praktichnakonferenc-30-03>. – С. 152 – 155.
- 15.Олешко П. С. , Андрощук І. М. , Оксенюк І. Л. Використання електронного освітнього ресурсу для організації самостійної роботи слухачів у закладі післядипломної педагогічної освіти зі змішаною формою навчання / Технологія змішаного навчання в системі відкритої післядипломної освіти : підручник / за заг. ред. В. В. Олійника, ред. кол. : С. П. Касьян, Л. Л. Ляхоцька, Л. В. Бондаренко, ДВНЗ «Ун-т менеджменту освіти». – К., 2019. – С. 132 – 145.
- 16.Податковий кодекс України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
- 17.Положення про організацію роботи з охорони праці учасників навчально-виховного процесу в установах і навчальних закладах. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0969-01>

18. Постанова «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-p>
19. Приходькіна Н. О. Медіабезпека особистості: теоретичний аспект/ Н. О. Приходькіна // Психолого-педагогічний практикум: методичний посібник. – К.: ПП «ДІРЕКТ ЛАЙН», 2018. – 78 с.
20. Програма розвитку Національного університету біоресурсів і природокористування України на 2015-2020 роки «Голосіївська ініціатива – 2020». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://nubip.edu.ua/node/3980>
21. Програма розвитку освіти Рівненської області на 2019–2021 роки. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://cutt.ly/EglO4Rm>.
22. Рейтинг МОН – 2013. Національна система рейтингового оцінювання вищих навчальних закладів. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.mon.gov.ua/img/zstored/files/Рейтинг_МОН_2013.doc
23. Сіданіч І.Л. Управління впровадження духовно-морального компонента в систему магістерської підготовки майбутніх викладачів зі спеціалізації «Християнська педагогіка у вищій школі» / І. Л. Сіданіч // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. - Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2017.- № 10(74) – С. 229 – 240.
24. Стояненко І.В. Формування економіки знань як реальність та необхідність сьогодення / І. В. Стояненко // Ефективна економіка [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=1230>

Робоча програма з «Професіограми керівника навчального закладу»

Перезатверджена без змін та доповнень (зі змінами та доповненнями на 202_ - 202_ навчальний рік на засіданні кафедри

Розділ робочої програми навчальної дисципліни	Зміни і доповнення

Протокол від «__» _____ 20__ року № ____
Завідувач кафедри _____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією факультету

Протокол від «__» _____ 20__ року № ____
Голова навчально-методичної комісії факультету _____
(_____)

Робоча програма з «Професіограми керівника навчального закладу»

Перезатверджена без змін та доповнень (зі змінами та доповненнями на 202_ - 202_ навчальний рік на засіданні кафедри

Розділ робочої програми навчальної дисципліни	Зміни і доповнення

Протокол від «__» _____ 20__ року № ____
Завідувач кафедри _____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією факультету

Протокол від «__» _____ 20__ року № ____
Голова навчально-методичної комісії факультету _____
(_____)